

Sygn. akt I C 259/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 listopada 2012 r.

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Izabela Kosińska - Szota

Protokolant Lucyna Kazimierczuk

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2012 r. w Kłodzku

na rozprawie

sprawy z powództwa P. R.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę 31 212,11 zł

I. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda P. R. kwotę 31 212,11 zł (trzydzieści jeden tysięcy dwieście dwanaście złotych 11/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 17 stycznia 2012 r.;

II. ustala odpowiedzialność strony pozwanej na przyszłość za skutki wypadku powoda z dnia 8 lipca 2009 r.;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 2 417 (dwa tysiące czterysta siedemnaście) zł tytułem kosztów procesu;

IV. nakazuje uiścić stronie pozwanej Towarzystwu (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kłodzku kwotę 2 011 (dwa tysiące jedenaście) zł tytułem kosztów sądowych.

Sygn. akt I C 259/12

UZASADNIENIE

Powód P. R. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. w W. kwoty 30 000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i kwoty 1 212,11 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a ponadto ustalenie odpowiedzialności strony pozwanej na przyszłość za mogące się ujawnić następstwa wypadku, któremu uległ powód oraz o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w dniach od 5 lipca 2009 r. do 19 lipca 2009 r. uczestniczył w kolonii letniej zorganizowanej przez (...) w B., która zawarła umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z ubezpieczycielem - stroną pozwaną. Powód wskazał, iż w dniu 8 lipca 2009 r. opiekun grupy M. P. zorganizowała uczestnikom kolonii zajęcia z rysunku, które odbywały się bez nadzoru opiekuna grupy. Podczas nieobecności opiekuna powód został uderzony kredką przez kolegę - małoletniego P. D. w prawe oko. Wskazał również, iż natychmiast został zabrany do pielęgniarki, która nakazała skorzystanie ze specjalistycznej opieki medycznej i udanie się do Izby Przyjęć Szpitala w C.. Podał, iż na izbie przyjęć dyżurny lekarz opatrzył oko i zlecił konsultację ze specjalistą z zakresu okulistyki. Powód podkreślił, że z uwagi na pogarszający się stan przewieziono go do Katedry i Kliniki (...), gdzie w dniu 9 lipca

2009 r. został poddany zabiegowi operacyjnemu szycia rany rogówki i usunięcia zaćmy. Wskazał, iż systematycznie jeździł na wizyty kontrolne do (...) Centrum Medycznego w P. i w tym zakresie poniósł koszty w kwocie 376,11 zł. Podwód podał, że doznał obrażeń ciała w postaci urazu gałki ocznej prawej, rany rogówki oka prawego oraz zaćmy pęczniającej oka prawego i trwałe uszczerbek na zdrowiu wynosi 12,5 %. Wskazał, iż w roku szkolnym 2009/2010 został zwolniony z zajęć wychowania fizycznego z uwagi, że nadmierny ruch mógłby obciążyć prawe oko, powodując dodatkowe komplikacje i pogorszenie stanu zdrowia. Podkreślił, iż nadal ma zalecony oszczędny tryb życia, unikanie dźwigania dużych ciężarów, czy sytuacji narażającej oczy na bezpośredni uraz. Powód podniósł, iż decyzją z dnia 20 października 2009 r. została orzeczona wobec niego niepełnosprawność i wymaga on stałego współudziału opiekuna w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji. Wskazał, iż począwszy od daty zdarzenia wydatkował tytułem zakupu leków ok. 500 zł i zakupił okulary korekcyjne za kwotę 336 zł. Powód podniósł, iż zgłosił szkodę ubezpieczycielowi, który pismem z dnia 9 czerwca 2010 r. odmówił wypłaty odszkodowania. Ponadto wobec znacznego prawdopodobieństwa wystąpienia zaćmy związanej z przebyтым urazem, a także dalszych kosztów ponoszonych w związku z leczeniem uzasadnione jest ustalenie odpowiedzialności strony pozwanej na przyszłość. Powód do chwili obecnej odczuwa niedogodności związane z urazem, nie ma prawidłowego widzenia, musi uważać na wzrok, uczęszczać na konsultacje lekarskie, nie może uprawiać sportów wysiłkowych, ale stosować oszczędny tryb życia.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Strona pozwana zaprzeczyła, że ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą za skutki zdarzenia z dnia 8 lipca 2009 r. Potwierdziła, że łączyła ją umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z (...). Wskazała, że odpowiedzialność ubezpieczonego opiera się na zasadzie winy, co oznacza, że ciężące na ubezpieczonym zobowiązanie do naprawienia szkody osobie trzeciej dotyczy szkód wynikających ze zdarzeń za których zaistnienie można mu przypisać winę. Podniosła, iż z dokumentów zgromadzonych w procesie likwidacji nie wynika, aby szkoda była następstwem działania lub zaniechania obowiązków ze strony ubezpieczonego. Podkreśliła, że organizacja kolonii przebiegała zgodnie z wymogami prawa, a w czasie gdy doszło do zdarzenia na sali przebywała wychowawczyni, która sprawowała opiekę i nadzór nad wszystkimi wychowankami. Podała również, że przeprowadzona 9 lipca 2009 r. przez Kuratorium (...) w G. kontrola w Harcerskim Centrum (...) w miejscowości F. nie wykazała, aby w organizacji kolonii lub sposobie sprawowania opieki nad jej uczestnikami wystąpiły jakiegokolwiek nieprawidłowości i organizator kolonii dopełnił wszelkich obowiązków w celu zapewnienia fachowej opieki nad podopiecznymi. Wskazała również, iż nie było możliwości, aby wychowawczyni przewidziała zachowanie każdego dziecka oraz mogła zapobiec negatywnym skutkom. Podkreśliła, iż ubezpieczony nie dopuścił się czynu niedozwolonego, który doprowadził do powstania szkody i powód doznał obrażeń w wyniku nieszczęśliwego wypadku. Wskazała, iż kwota 30 000 zł z tytułu zadośćuczynienia jest wygórowana. Zakwestionowała również wysokość roszczeń powoda z tytułu zwrotu kosztów leczenia. Wskazała, iż powód nie przedstawił rachunków koniecznych dla uznania roszczenia w podanej przez niego kwocie 1 212,11 zł.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) w B. w dniu 14 maja 2009 r. zawarła ze stroną pozwaną Towarzystwem (...) S.A. w G. umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności statutowej, posiadania i użytkowania nieruchomości z rozszerzeniem zakresu ochrony. Suma gwarancyjna wynosiła 1 000 0000 zł na jeden i wszystkie wypadki w okresie ubezpieczenia łącznie dla szkód osobowych i rzeczowych. Integralną część umowy stanowiły ogólne warunki ubezpieczenia o.c.

Dowód: polisa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nr (...) - k.31

(...) ta zorganizowała obóz (kolonię), dla dzieci z terenów objętych powodzią, w okresie od 5 do 19 lipca 2009 r. W kolonii tej uczestniczył również powód P. R..

Okoliczność bezsporna

K. ta została zorganizowana na podstawie obowiązujących przepisów.

Fakt uznany za przyznany

M. P. była wychowawczynią grupy powoda. Z K. Chorągwi (...) w B. łączyła ją umowa o powierzeniu do wykonania określonych czynności jako wolontariuszowi. M. P. miała m. in. zapewnić bezpieczeństwo uczestnikom obozu. M. P. podpisała również zakres obowiązków wychowawcy.

Dowód: umowa z dnia 21.06.2009 r. (czarna okładka)

zakres obowiązków wychowawcy (czarna okładka)

W dniu 8 lipca 2009 r. występowały opady i grupa 10 - ciu chłopców, do której należał powód przebywała w domku. Wychowawczyni M. P. zorganizowała zabawę polegającą na malowaniu plakatów. Czterech chłopców, w tym powód, za zgodą wychowawczyni udało się na piętro domku, gdzie były ich łóżka i dwa stoliki, pozostała część grupy była na parterze domu, przy czym schody prowadzące do pokoju na piętrze prowadziły bezpośrednio z pokoju na parterze. Wychowawczyni pozostała w pokoju na dole, nie powiedziała powodowi i pozostałym trzem uczestnikom koloni w jaki sposób mają się zachowywać. W czasie rysowania powód schylił się, by zawiązać buta, podnosząc głowę w oko uderzyła go kredka ołówkowa, którą wyrzucił z "katapulty" zrobionej z palców małoletni uczestnik obozu P. D.. Na początku powód nie poczuł bólu, ale nie mógł otworzyć oka, po 15 minutach bolała o głowa i oko. Powód zszedł do pokoju na dole i poinformował wychowawczynię o zdarzeniu, z którą następnie udał się po pomoc medyczną kilka domków dalej. Osoba udzielająca mu pierwszej pomocy powiedziała, by jechać do szpitala. Ze szpitala w C. przewieziono powoda do kliniki w G..

Dowód: zeznania powoda - k.54 verte - 55

częściowo zeznania świadka M. S. - k.89

częściowo zeznania świadka M. P. - k.111 - 112

Harcerskie Centrum (...) w F. sporządziło protokół powypadkowy ucznia podając jako przyczynę wypadku trafienie kredką w oko powoda.

dowód: protokół powypadkowy ucznia z 08.07.2009 r. - k. 17

W okresie od 8 do 13 lipca 2009 r. powód przebywał w Katedrze i Klinice (...) uniwersyteckiego Centrum (...) w G., gdzie rozpoznano u niego uraz gałki ocznej prawej, ranę rogówki oka prawego i zaćmę pęczniejącą oka prawego. Wykonano szycie rany rogówki i usunięcie zewnątrzobrotkowe pęczniejącej zaćmy urazowej. Zalecono wkrapianie do operowanego oka sol. T., sol. T., a nadto Z., M. i H., osłonkę na oko operowane do czasu kontroli i kontrolę po 7 dniach oraz oszczędzający tryb życia. Powód odczuwał bole oka po operacji, bolała go cała głowa. Oko powoda było wówczas bezsoczewkowe.

Dowód: karta wypisowa - k. 30

zeznania powoda - k.55

zeznania świadka J. S. - k.88

Powód miał stosować C.. W aplikowaniu leków do oka pomagali mu początkowo rodzice i babcia, później sam sobie z tym radził. Rodzice i babcia pomagali powodowi po pierwszej operacji w ubieraniu się, zmieniali opatrunki.

Dowód: zeznania powoda - k.55

zeznania przedstawiciela ustawowego powoda W. R. - k.89

Z uwagi na rozejście się szwów rany rogówki oka prawego powód był hospitalizowany w (...) Centrum Medycznym w P. celem usunięcia rozluźnionych szwów i wtórnym wszczepie soczewki do bruzdy w okresie od 6 do 9 września 2009 r. Powodowi zalecono stosowanie leków D., K., sól T. i T. oraz wizyty kontrolne w poradni okulistycznej. Ponadto powód otrzymał zwolnienie z zajęć wychowania fizycznego w roku szkolnym 2009/2010. Powód po tej operacji dużo lepiej widział.

Dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego z 09.09.2009 r. - k. 29

zeznania świadka J. S. - k.88

Powód został zaliczony przez (...) ds. orzekania o Niepełnosprawności w okresie od 1 września 2009 r. do 30 września 2011 r.

Dowód: orzeczenie o niepełnosprawności z 20.10.2009 r. - k. 28

Sporządzone końcowe orzeczenie lekarskie na potrzeby postępowania prowadzonego przez ubezpieczyciela oznaczyło stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powoda na 12,5 %.

Dowód: końcowe orzeczenie lekarskie z 19.05.2010 r.- k. 19 -21

Powód zgłosił się do Poradni Okulistycznej (...) w P. celem kontynuowania leczenia i zaleceń wydanych przez Katedrę i Klinikę (...) w G.. W czasie wizyt kontrolnych w poradni okulistycznej poddawany był kilkakrotnie badaniu tonometrii, autorefraktometrii i badaniu w lampie szczelinowej, dokonywaniu pomiaru ostrości widzenia . Powód ma bliźnię linijna rogówki. Powodowi przepisano szkła do stałego noszenia, oszczędny tryb życia, unikanie dźwigania dużych ciężarów oraz unikania sytuacji narażających oczy na bezpośredni uraz i zalecono okresowe kontrole okulistyczne, których przestrzegał. U powoda w czasie wizyt kontrolnych stwierdzono też wtórną zaćmę i wykonano zabieg kapsulotomi, zalecano odpowiednie leki. Powód dojeżdżał na wizyty wraz z ojcem.

Dowód: historia zdrowia i choroby Poradni Okulistycznej (...) w P. z dnia 15.09.2011 r., 26.06.2011r., 19.10.2010 r., 23.09.2010 r., 09.12.2010 r., 10.06.2010 r., 20.07.2009 r., 01.09.2009 r., 28.09.2009 r., 17.09.2009 r., 25.02.2010 r., 28.01.2010 r., 14.10.2009 r., 18.11.2009 r., 27.07.2009 r., 17.08.2009 r., 05.2010 r. - k.27, 71 -86

zeznania świadka J. S. - k.88

zeznania powoda - k.54 - 55

zeznania przedstawiciela ustawowego powoda W. R. - k.89

U powoda występuje brak akomodacji oka i przy gorszym widzeniu może mieć z tego względu problemy z czytaniem z bliska. W przyszłości powód może mieć z uwagi na to problem z prowadzeniem samochodu w nocy.

Dowód: zeznania świadka J. S.- k.88

Powód doznał urazu przebijającego rogówki oka prawego, blizny pourazowej oka prawego, zaćmy tego oka. Występuje u niego rzekomo soczewkowość oka prawego. Trwały uszczerbek na zdrowiu powoda spowodowany urazem i wszczepieniem sztucznej soczewki i z uwagi na zaćmę wynosi 15 %. Powód okiem prawym z niewielką korekcją okularową ma pełną ostrość wzroku (1,0).

Dowód: opinia biegłej sądowej z zakresu okulistyki E. G. G. - k.98

W dniu 17 lutego 2011 r. powód zgodnie z zaleceniami dokonał zakupu okularów korekcyjnych na kwotę 336 zł.

Dowód: paragon zakupu okularów - k. 22

historia zdrowia i choroby poradni - k.69, 71

Powód wielokrotnie dojeżdżał z J. do (...) Centrum Medycznego w P. i z powrotem na wizyty kontrolne, operację i wizytę kontrolną pooperacyjną. Ponadto jego ojciec pojechał, by gdy powód opuszczał szpital po operacji. Ojciec powoda najczęściej wynajmował samochód, ponieważ swojego nie posiada płacąc od 70 - 100 zł, a gdy jechali z osoba z rodziny 50 zł. Dojazdy autobusem były utrudnione, ponieważ brak było bezpośredniego połączenia J. z P..

Dowód: zeznania przedstawiciela ustawowego powoda W. R. - k.89

specyfikacja dojazdów - k. 26

Powód przed wypadkiem był aktywnym dzieckiem, ćwiczył, grał w piłkę, pomagał w gospodarstwie. Po wypadku chciał chodzić na siłownię, lecz ojciec mu zabronił.

Dowód: zeznania przedstawiciela ustawowego powoda W. R. - k.89

Strona pozwana odmówiła wypłaty zgłoszonych roszczeń przez ojca małoletniego powoda podnosząc, że nie sposób przypisać winy ubezpieczonemu, bowiem ze zgromadzonych dokumentów nie wynika, by szkoda była następstwem działania lub zaniedbania obowiązków ze strony ubezpieczonego.

Dowód: decyzja z 09.06.2010 r. - k.15 - 16

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne.

Bezsporne było, że do zdarzenia, w wyniku którego powód P. R. doznał urazu oka prawego doszło podczas obozu organizowanego przez ubezpieczoną u strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. C. (...) w B.. Za fakt uznany za przyznany Sąd uznał zorganizowanie kolonii, na której przebywał powód zgodnie z obowiązującymi przepisami (art.230 k.p.c.), ponieważ powód nie wypowiedział się w tym przedmiocie, nie zaprzeczył, by doszło do naruszenia przepisów przez organizatora obozu. Strona pozwana powoływała się w odpowiedzi na pozew na organizację zgodnie z przepisami prawa, lecz okoliczność ta nie ma istotnego znaczenia w kontekście badania nadzoru nad uczestnikami obozu w grupie, w której był powód przez wychowawczynię M. P..

Sąd przeprowadził w tym zakresie postępowanie dowodowe z zeznań świadków M. S., M. P. i zeznań powoda oraz dokumentów w postaci umowy z dnia 21 czerwca 2009 r. i zakresu obowiązków M. P.. Zgodnie z zakresem obowiązków M. P. jako wychowawca sprawowała opiekę nad grupą dzieci, odpowiadała za ich bezpieczeństwo, była bezpośrednim opiekunem i organizatorem czasu powierzonych dzieci, zastępowała im rodziców. Do jej obowiązków należała kontrola przestrzegania przez uczestników obowiązujących regulaminów zajęć, zachowania oraz nadzór, czujność podczas podróży, zajęć, ćwiczeń, wycieczek, kąpieli i plażowania w celu wyeliminowania w porę przejawów działania nieostrożnego lub niezgodnego z wymogami BHP.

Z zeznań powoda, świadków M. P. i M. S. wynika, że powód w dniu 8 lipca 2009 r. w czasie zajęć plastycznych w domku, przebywał na piętrze, i w czasie gdy doszło do zdarzenia, wychowawczyni nie była obecna w tym pomieszczeniu. Sprzeczność pomiędzy zeznaniami powoda i świadka M. P., a zeznaniami świadka M. S. dotyczy tego, czy wychowawczyni była w ogóle obecna w domku. Sąd ustalił w oparciu o spójne zeznania świadka M. P. i powoda, że wychowawczyni przebywała w domku podczas zajęć, lecz znajdowała się w czasie zdarzenia w pomieszczeniu na parterze domku. W tym zakresie Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka M. S., który twierdził, że po zdarzeniu szukali z powodem wychowawczyni w innym domku. Nie wykluczone, że świadek myli wychowawczynię z pielęgniarką, czy też lekarzem, którzy udzielili powodowi pierwszej pomocy. Niezależnie od tego, z zeznań powoda i świadków M. P. i M. S. wynika jednoznacznie, że wychowawczyni godziła się z tym, że kilku chłopców nie znajdowało się w czasie zajęć plastycznych w jednym pomieszczeniu z całą grupą, tylko w pokoju na piętrze. Z tego wynika, że M. P. nie mogła sprawować w sposób ciągły obserwacji zachowań poszczególnych uczestników obozu, kontroli ich zachowania

i reagowania w razie jakiegokolwiek nieprawidłowego zachowania. Zwrócić należy uwagę, że niezależnie od tego, czy wychowawczynie co kilka minut zaglądała na piętro, co nie zostało potwierdzone ani zeznaniami świadka M. S., ani zeznaniami powoda, zgodnie z zakresem czynności obowiązana była do kontroli zachowania uczestników i nadzoru w czasie zajęć w celu wyeliminowania w porę przejawów działania nieostrożnego. Przebywanie w pomieszczeniu na parterze, w sytuacji podzielenia się grupy na dwie części i przebywanie czterech chłopców w innym pomieszczeniu, wykluczało ciągły i bieżący nadzór oraz podjęcie w porę odpowiedniej reakcji. Rzeczą wychowawczynie było podjęcie takich działań, które umożliwiłyby jej nadzór w sposób nieprzerwany nad całą grupą poprzez wydanie zakazu uczestnikom obozu co do udania się do pomieszczenia na piętrze. Z jej zeznań wynikało, że dzieci poszły na górę, to było wynikiem ich woli, a ona się na to zgodziła. Świadek M. P. w swoich zeznaniach wskazywała, że dzieci nie mieściły się na dole. Skoro brak było możliwości zorganizowania w takich warunkach zajęć plastycznych (zajęcia plastyczne z reguły wymagają większej powierzchni), to jej rzeczą było rozważenie prowadzenie innych zajęć, tak by cała grupa była razem. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka M. P. jakoby sama udała się na górę domku zaraz po trafieniu kredką powoda w oko, ponieważ usłyszała hałas i było zamieszanie, bowiem pozostają one w sprzeczności z innymi dowodami. Z zeznań powoda i częściowo świadka M. S. wynika, że po uderzeniu przez kolegę powód złapał się za oko i dopiero po jakimś czasie z uwagi na ból zszedł do opiekunki. Zeznania M. S. w tym zakresie wskazują, że poszli "szukać pani", ale zdaniem Sądu, wobec wieku świadka i tego, że jego bezpośrednio zdarzenie nie dotyczyło, mógł on mylić osoby, aczkolwiek z zeznań tych wynika, że wychowawczynie po zdarzeniu nie przyszła do powoda, lecz on do niej. Zdaniem Sądu, wersja wynikająca z zeznań M. P. na wykazywać podejmowanie przez nią czynności wskazujących na dołożenie starań do prawidłowego wykonywania nadzoru nad małoletnimi, lecz relacja ta pozostaje w sprzeczności z zeznaniami powoda i częściowo M. S.. Nie zasługuje na uwzględnienie protokołów powypadkowy, bowiem stanowi on jednostronna relację dotyczącą przyczyn zdarzenia.

Mając na względzie powyższe wskazać należy, że w myśl przepisu art. 427 k.c. kto z mocy ustawy lub umowy jest zobowiązany do nadzoru nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można, ten obowiązany jest do naprawienia szkody wyrządzonej przez tę osobę, chyba że uczynił zadość obowiązkowi nadzoru albo że szkoda byłaby powstała także przy starannym wykonywaniu nadzoru. Przepis ten stosuje się również do osób wykonywających bez obowiązku ustawowego ani umownego stałą pieczę nad osobą, której z powodu wieku albo stanu psychicznego lub cielesnego winy poczytać nie można.

Powołać w tym miejscu należy treść tezy z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 25 czerwca 2008 r. w sprawie I ACa 333/08: zgodnie z art. 5 ust. 7 ustawy z 1991 r. o systemie oświaty organ prowadzący szkołę lub placówkę odpowiada za jej działalność. Z punktu widzenia odpowiedzialności cywilnej za szkodę istotna jest także regulacja zawarta w art. 5 ust. 7 pkt 1 tej ustawy, iż "do zadań organu prowadzącego szkołę lub placówkę należy w szczególności zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki". Te określenia ustawowe determinują odpowiedzialność cywilną za szkodę wyrządzoną przez nauczycieli, zarówno od strony podmiotowej ("organ prowadzący szkołę lub placówkę odpowiada za jej działalność"), jak i przedmiotowej ("do zadań organu (...) należy zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki"). Wynika z tego, że odpowiedzialność ta kształtuje się na podstawie art. 430 k.c. w zw. z art. 427 k.c. Przepis art. 427 k.c. reguluje bowiem odpowiedzialność osób zobowiązanych do nadzoru nad osobami powierzonymi ich pieczy. Omawiana regulacja wprowadza domniemanie winy w nadzorze osoby zobowiązanej do nadzoru oraz domniemanie związku przyczynowego między wyrządzeniem szkody przez osobę poddaną pieczy a wadliwym wykonywaniem nadzoru. Domniemanie winy osoby sprawującej nadzór jest domniemaniem wzruszalnym (praesumptio iuris tantum). Zobowiązany do nadzoru, chcąc uwolnić się od odpowiedzialności, zobowiązany jest obalić to domniemanie.

Zwrócić należy uwagę, że ubezpieczona (...) (...) w B. jako organizator wycieczki dla dzieci z terenów dotkniętych skutkami powodzi podlegała przepisom ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 ze zm), zatem zacytowana teza jest aktualne w niniejszej sprawie. Skoro wychowawczynie M. P. nie wykonywała nadzoru w sposób należyty w dniu 8 lipca 2009 r. i doszło do ciężkiego urazu oka u powoda wskutek rany przebijającej soczewkę, która uległa uszkodzeniu, to ubezpieczona (...) na podstawie art. 430 k.c. ponosi

odpowiedzialność za zdarzenie. Natomiast strona pozwana na podstawie zawartej umowy ubezpieczenia z dnia 14 maja 2009 r., wszak przepis art.822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Strona pozwana nie obaliła w żaden sposób domniemania podnosząc, że niezależnie od nadzoru był to nieszczęśliwy wypadek. Stwierdzić należy, że w istocie większość takich zdarzeń stanowi nieszczęśliwy wypadek.

Skoro strona pozwana ponosi odpowiedzialność za zdarzenie z udziałem powoda z dnia 8 lipca 2009 r., to obecnie rozstrzygnąć należało o roszczeniach powoda z tytułu zadośćuczynienia i odszkodowania.

W myśl art.445 § 1 kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Celem zadośćuczynienia jest naprawienie szkody niemajątkowej - tzw. krzywdy. Krzywda to cierpienia fizyczne, takie jak ból i inne dolegliwości, cierpienia psychiczne, które stanowią ujemne uczucia przeżywania w związku z cierpieniami fizycznymi lub następstwami uszkodzenia ciała albo rozstroju zdrowia w postaci zeszpecenia, wyłączenia z normalnego życia itp. Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień. Obejmuje ono wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno już doznane, jak i te które mogą nastąpić w przyszłości. Ma więc ono charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą doznaną krzywdę (G. Bieniek w: Komentarz do Kodeksu Cywilnego, Księga Trzecia - Zobowiązania, tom I, Wyd. Praw. Warszawa 1996, s.368).

Użyte w art. 445 § 1 k.c. pojęcie "sumy odpowiedniej" choć ma charakter niedookreślony, tym niemniej w orzecznictwie wskazuje się kryteria, którymi należałoby kierować się przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, a mianowicie to, że musi ono mieć charakter kompensacyjny, a więc musi przedstawiać odczuwalną wartość ekonomiczną, nie będącą jednakże wartością nadmierną w stosunku do doznanej krzywdy. Z tego wynika, że "wartość odpowiednia" to wartość utrzymana w granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Pamiętać przy tym należy, że na wysokość zadośćuczynienia składają się cierpienia pokrzywdzonego - tak fizyczne jak i psychiczne - których rodzaj, czas trwania i natężenie, należy każdorazowo określić w kontekście materiału dowodowego sprawy. Indywidualny charakter zadośćuczynienia przesądza o tym, że ostateczne ustalenia, jaka konkretnie kwota jest "odpowiednia" z istoty swej należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego, lecz nie może to być uznanie dowolne (wyrok SN z dnia 04.02.2008 r. III KK 349/07 LEX nr 395071).

W kontekście powyższego stwierdzić należy, że doznane w wyniku wyrzucenia przez inne dziecko kredki w oko powoda doznał on, jak wynika z dowodów w postaci dokumentacji medycznej i opinii biegłego, które to dowody nie były kwestionowane przez strony ciężkiego urazu oka prawego, rany przebijającej soczewki, która została uszkodzona. W wyniku tych obrażeń powód był poddany operacji w Katedrze i Klinice w G., założono mu szwy na rogówce, usunięto zaćmę pęczniącą powstałą wskutek urazu. Następnie we wrześniu 2009 r. w wyniku rozluźnienia się szwów musiał przebyć drugą operację, w czasie której wszczepiono mu sztuczką soczewkę. Jak powód zeznał, dopiero po tej drugiej operacji zaczął lepiej widzieć. W wyniku doznanego urazu, na co wskazują dowody z dokumentacji medycznej, zeznań świadka J. S., zeznań powoda i jego przedstawiciela ustawowego oraz opinii medycznej, musiał prowadzić oszczędzający tryb życia, w roku szkolnym 2009/2010 zwolniony był z zajęć wychowania fizycznego. Ponadto powód nie może wykonywać ćwiczeń siłowych, dźwigać ciężarów, uważać, by w czasie określonej aktywności fizycznej nie doszło do uszkodzenia oka. Podkreślić należy, o czym zdaje się strona pozwana zapominać, bądź świadomie pomijać, że powód doznał urazu w wieku 12 lat i wciąż jest dzieckiem. Jak wynika z zeznań ojca powoda był on dzieckiem aktywnym, chętnie grał w piłkę, pomagał w gospodarstwie ojca. Pamiętać należy, że w przyszłości powód jako mężczyzna będzie miał określone obowiązki domowe i wobec rodziny, z których nie będzie mógł się wywiązywać z uwagi na zakaz dźwigania ciężarów. Przebyty uraz w określony sposób ograniczył go w zakresie aktywności fizycznej i częściowo w przyszłości zawodowej, choćby ze względu na zakaz dźwigania rzeczy ciężkich, co może przekładać się na podjętą w przyszłości przez powoda aktywność zawodową. Podnieść należy, że krzywda powoda wyraża się też w doznanym przez niego bólu fizycznym bezpośrednio po zdarzeniu, następnie po przebytych operacjach, jak i w częstych wizytach w poradni okulistycznej, co wynika z historii zdrowia i choroby nadesłanej przez (...) Centrum

medyczne w P., gdzie powód zmuszony był wskutek urazu wielokrotnie się stawić. Mając te wszystkie okoliczności na względzie Sąd uznał, że żądane zadośćuczynienie w kwocie 30 000 zł nie jest absolutnie wygórowane, tym bardziej, że w określony przez biegłą z zakresu okulistyki uszczerbek na zdrowiu powoda wynosi 15 %, ponadto powód ma bliźnię na rogówce, poddawany był określonym zabiegom w poradni okulistycznej oraz dwóm operacjom.

Powód wniósł również o zasądzenie odszkodowania na podstawie art.444 § 1 k.c., zgodnie z którym w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu.

Powód domagał się odszkodowanie kwocie 1 212,11 zł, na które składały się koszty dojazdu na wizyty kontrolne w kwocie 376,11 zł, koszty zakupu leków 500 zł i 336 zł z tytułu kosztów zakupu okularów korekcyjnych.

W ocenie Sądu koszty dojazdu w kwocie 376,11 zł nie są zawyżone, tym bardziej że powód domagał się jedynie zwrotu kosztów za 9 - krotne dojazdy z J. do P. i z powrotem. Jak wynika z zeznań przedstawiciela ustawowego W. R., najczęściej wynajmował on samochód płacąc po 50 zł, bądź 70 - 100 zł. Przyjmując zatem tylko koszt dojazdu na 50 zł przy 9 wizytach w poradni okulistycznej P. to koszt tych dojazdów wynosi 450 zł. Zwrócić należy uwagę, że powód z ojcem nie mieli obowiązku korzystać z komunikacji miejskiej, tym bardziej że ojciec powoda zeznał logicznie, że brak jest dogodnych połączeń między J. a P., wszak trzeba się przesiadać w K.. Ponadto powód wielokrotnie więcej dojeżdżał do poradni okulistycznej niż 9 razy, ponieważ dokumentacja medyczna w postaci historii zdrowia i choroby poradni wskazuje jednoznacznie, że tych wizyt było znacznie więcej. Odnośnie kosztów zakupu leków, to wskazać należy, że faktem powszechnie znanym jest, że ceny leków w P. niezależnie do kwestii ich refundacji są wysokie. Mając na względzie zalecenia z poradni okulistycznej i po operacjach niewątpliwie powód zmuszony był zażywać określone w tych dokumentach leki, by leczenie przebiegało prawidłowo. Nie miał też obowiązku gromadzenia rachunków, tym bardziej, że najczęściej po krótkim czasie, płowięją i są nieczytelne. Dodatkowo zwrócić należy uwagę na kwestię stosowania opatrunków przez powoda. Z tego względu odszkodowanie z tytułu zakupu leków w kwocie 500 zł nie jest zawyżone. Sąd uznał na podstawie art.322 k.p.c. w oparciu o wyżej wskazane okoliczności, że z tytułu kosztów dojazdu i zakupu leków kwota 876,11 zł jest odpowiednia. Powód wykazał natomiast dowód zakupu okularów korekcyjnych, zalecanych przez lekarza, co wynika z dokumentacji medycznej, zeznań świadka J. S. i opinii biegłego. Wydatek ten był konieczny i jak wynika z paragonu z dnia 17 lutego 2011 r. wynosił 336 zł.

Z tego względu Sąd zasądził również odszkodowanie w kwocie 1 212,11 zł.

O odsetkach ustawowych od zasądzonej kwoty orzeczono na podstawie art.481 k.c. zasądzając je, zgodnie z żądaniem, od daty wniesienia pozwu

Sąd ustalił odpowiedzialność na przyszłość strony pozwanej za skutki wypadku powoda z dnia 8 lipca 2009 r., ponieważ z opinii biegłej z zakresu okulistyki E. G. G. i zeznań świadka J. S., wynika, że nie ma pewności czy widzenie powoda pogorszy się, czy nie. Biegła sądowa zwróciła uwagę w pisemnym wyjaśnieniu opinii, że o skutkach wypadku trudno prognozować z uwagi na wiek powoda. Zdaniem Sądu, okoliczności te pozwalają na ustalenie odpowiedzialności strony pozwanej na przyszłość.

W ocenie Sądu, opinia biegłej sądowej z zakresu okulistyki została sporządzona w sposób logiczny i jasny, nie była kwestionowana przez strony.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy pozostaje dowód z orzeczenia lekarskiego wstępnego sporządzonego dla potrzeb ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, bowiem rodzaj obrażeń ciała, które wystąpiły u powoda i ich następstwa wynikają z dokumentacji medycznej oraz opinii biegłego sądowego, który również określił wysokość uszczerbku na zdrowiu.

Sąd oddalił wniosek dowodowy z opinii innego biegłego z zakresu okulistyki na wskazywaną przez pełnomocnika powoda na rozprawie w dniu 22 października 2012 r. okoliczność, ponieważ w istocie pierwsza opinia główna odnosiła się do kwestii skutków urazu na przyszłość, choć niekategorycznie. Powoływanie innego biegłego nie było ponadto uzasadnione, ponieważ Sąd rozstrzyga sprawę na podstawie różnych środków dowodowych, nie zaś jednego wybranego.

Zawnioskowany przez stronę pozwana wniosek dowodowy z opracowania Eksperti Majątkowo ubezpieczeniowi (...) na okoliczność poczynionych ustaleń i pism pozwanej na okoliczność ich treści. Wskazać należy, że wnioskowane jako dowód opracowanie nie może stanowić dowodu na okoliczność poczynionych ustaleń, wszak ustaleń stanu faktycznego, co do przebiegu zdarzenia z dnia 8 lipca 2009 r. dokonuje Sąd. Ponadto opracowanie to zawiera różnego rodzaju dokumenty i ewentualnie strona pozwana te dokumenty winna zawnioskować jako dowody na określone okoliczności, które z nich wynikają. /Również dowód z pism pozwanej na okoliczność ich treści nie stanowi dowodu, ponieważ strona powinna dokładnie oznaczyć wnioskowane pisma i fakty, które chce z ich pośrednictwem wykazać. Sąd nie może sam dokonywać niejako wyboru dowodów istotnych spośród wszelkich dokumentów dołączonych do akt sprawy, bowiem wówczas mógłby narazić się na zarzut braku bezstronności. To profesjonalni pełnomocnicy, którzy występowali w tej sprawie winni zgłosić takie wnioski dowodowe, które odpowiadałyby wymogom określonym przez przepisy art.227 - 233 k.p.c. W ich kontekście stwierdzić należy, że strona pozwana wnioskując o przeprowadzenie dowodów z pism pozwanej nie miała na wadze przepisu art.227 k.p.c., iż przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art.98 § 1 i 3 k.p.c. zasądzając je w całości od strony pozwanej jako przegrywającej proces. Na koszty te składają się koszty zastępstwa procesowego ustalone zgodnie z przepisem § 6 pkt 5 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie w wysokości 2 400 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł.

Skoro powód był zwolniony od kosztów sądowych w całości, to Sąd na mocy art.113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych nakazał uiścić na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Kłodzku koszty sądowe - opłatę sądową od pozwu w kwocie 1561 zł i wydatki związane z wynagrodzeniem biegłego w łącznej kwocie 450 zł (za opinię główną przyznane wynagrodzenie wyniosło 420 zł, a za pisemne wyjaśnienie 30 zł).